

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของคน การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาทั้งปวงซึ่งสามารถกระทำได้ด้วยการให้ การศึกษาเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา โดยมีจุดเน้นของแผนพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและ ระดับประถมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ให้มีความสำคัญเป็นพิเศษในด้านคุณภาพ นักเรียนและบุคลากรในการรับผิดชอบโดยให้แผนงานจำนวน 5 แผนงาน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2534)

- 1) แผนงานบริหารการศึกษา
- 2) แผนงานจัดการศึกษา
- 3) แผนงานกิจการนักเรียน
- 4) แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
- 5) แผนงานวิจัยการศึกษา

ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสำคัญ จำนวน 14 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปริมาณ ด้านคุณภาพ ด้าน บริหารและสนับสนุน ซึ่งเป้าหมายด้านคุณภาพในการจัดการศึกษาระดับประถมในข้อ 7 และข้อ 8 ได้กล่าวไว้ดังนี้

"ข้อ 7 นักเรียนระดับประถมศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายใน 6 ปี ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90

ข้อ 8 นักเรียนระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลการเรียนในกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่ม การงานพื้นฐานอาชีพ อยู่ในระดับที่น่าพอใจ นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีผลการเรียน กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) อยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ดังนี้กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ค่าเฉลี่ยร้อยละ 50 กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 กลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70"

ตามแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ได้กำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชัยภูมิ , 2534)

"กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตค่าเฉลี่ยร้อยละ 90 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยค่าเฉลี่ย ร้อยละ 90 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 90 และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70"

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ คะแนนเฉลี่ยร้อยละรายกลุ่มประสบการณ์เป็นดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ , 2536) กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) 60.25 กลุ่ม ทักษะ(ภาษาไทย) 70.79 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 68.05 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย 78.80 และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ 76.23

สรุปโดยภาพรวมของทุกกลุ่มประสบการณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายด้านคุณภาพของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติแล้วยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และมีความแตกต่างกันมากในบางกลุ่มประสบการณ์ โดยเฉพาะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและกลุ่มการงาน พื้นฐานอาชีพยังมีค่าเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ดังนั้นคุณภาพการศึกษาของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จึงจำเป็นต้องพัฒนาอีกมาก

การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาองค์ประกอบและกระบวนการทางการศึกษาหลาย ๆ อย่างพร้อม ๆ กัน กระบวนการทางการศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญ ประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการทั้งสามจะต้องปฏิบัติงาน ประสานสัมพันธ์ และสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี จึงจะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาประสบความสำเร็จตามความปรารถนาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2527)

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2533) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาที่สำคัญ 4 ประการ คือ เพื่อพัฒนาคน เพื่อพัฒนางาน เพื่อสร้างประสานสัมพันธ์และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ (สจัด , 2530) และถือว่ากระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศ ติดตามควบคุมกำกับ ดูแลและประเมินผลนั้น จะช่วยให้การปรับปรุงคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2529) ดังนั้นแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 จึงได้ระบุแนวทางการจัดการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

"ข้อ 22 พัฒนาระบบการนิเทศ การติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาทุกระดับและประเภท พร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนา กระบวนการเรียนการสอน" แต่การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายอย่าง เป็นต้นว่าการขาดสื่อและเครื่องมือนิเทศการศึกษา การขาดอัตรากำลังศึกษานิเทศก์ การนิเทศ ไม่ทั่วถึง ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานอื่นมากเกินไปและผู้รับการนิเทศไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (กรงยศ , 2534) กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอผลการวิจัยสังเคราะห์ กระบวนการหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอหรือกิ่งอำเภอ ไม่เป็นที่ยอมรับของครู ไม่มีความรู้เรื่องการนิเทศ มีงานมากโดยเฉพาะงานสารบรรณ และ ทำงานด้านการนิเทศหรือการพัฒนาทางวิชาการน้อย ครูต้องการความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ จากศึกษานิเทศก์ค่อนข้างมากแต่ศึกษานิเทศก์ยังพัฒนาทางด้านวิชาการได้น้อย ไม่เป็นสัดส่วน ที่สอดคล้องกับความต้องการของครูและโรงเรียน (กรมวิชาการ, 2531) นิพนธ์ (2535) ได้กล่าวถึงปัญหาของครูเกี่ยวกับการนิเทศการสอนว่า ครูส่วนมากไม่ชอบการนิเทศการสอน

ถึงแม้ว่าจะเป็นระเบียบหรือนโยบายที่ได้รับไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องได้รับการนิเทศเป็นการ
บังคับในวิชาที่อบรมอยู่หรือในวิชาชีพการสอนที่ตนประกอบอาชีพอยู่ ครูส่วนใหญ่จะมีทัศนคติ
ในทางลบต่อการนิเทศการสอนและมีความคิดเห็นว่าการนิเทศการสอนไม่ได้ช่วยให้ได้ปรับปรุง
ประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้นเลย อย่างไรก็ตามความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป ของครูดังกล่าวนี้
ก็มีข้อยกเว้นอยู่บ้างเพราะครูบางท่านก็ได้รับประโยชน์จากการนิเทศการสอนเป็นอย่างยิ่ง

Cogan (1973) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการสอน และได้สรุปผลการวิจัย

เอาไว้ว่า ในทางด้านจิตวิทยาการนิเทศการสอนนั้นครูส่วนมากมีทัศนคติในทางลบ

Blumberg (1974) ได้ศึกษาค้นคว้าทางด้านการนิเทศการสอนและได้พบว่าครูได้วิจารณ์และ

ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ดังนี้ การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งในระบบ

การศึกษา ซึ่งได้ฝังรากอย่างลึกซึ้งมาเป็นเวลาอันยาวนานแล้ว แต่ไม่มีบทบาทอย่างจริงจัง

และแท้จริงที่ช่วยเหลือหรือปรับปรุง ให้ชีวิตวิชาชีของครูดีขึ้นเลย เปรียบเสมือนกับสิ่งหนึ่งที่

ยังค้างอยู่ในระบบการศึกษาในปัจจุบันที่ไม่มีประโยชน์เลย เนื่องมาจากการนิเทศแบบเก่า

ไม่มีการปรึกษาหารือร่วมกันก่อนระหว่างครูกับผู้นิเทศ การปฏิบัติงานในลักษณะนี้ทำให้มีปัญหา

เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ วิธีการนิเทศโดยตรงเป็นไปในลักษณะของผู้ตรวจการศึกษา (Inspector)

มากกว่าการนิเทศการสอน (Supervision of instruction) ซึ่งสถานการณ์ในลักษณะ

ดังกล่าวนี้จะสร้างปัญหามาสองประการ คือ ประการที่หนึ่ง การนิเทศการสอนกลับกลายเป็น

เป็นการขัดขวางการสอน ประการที่สอง ปัญหาของความต้องการการนิเทศโดยทั่ว ๆ ไป

เป็นความต้องการของผู้นิเทศเองที่ต้องการปฏิบัติ และทำงานตามหน้าที่ ที่จะต้องให้การนิเทศ

การสอนต่อครูมากกว่าเกิดจากความต้องการของครูที่จะขอรับการนิเทศการสอน ปรีชาพร

(2534) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนย่อยของการนิเทศการศึกษา เพื่อมุ่งปรับปรุง

และพัฒนาการสอนในโรงเรียน โดยมุ่งที่พฤติกรรมของครูที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ผู้วิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในระดับจังหวัด กำหนดที่ประจำฝ่าย

พัฒนาการนิเทศการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่ง

เป็นจังหวัดขนาดใหญ่ มีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ

จัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน่วยงาน

และบุคลากรที่ต้องรับผิดชอบ คือ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ , 2536) มีสำนักงาน

การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ 15 แห่ง โรงเรียน 733 โรง 23 สาขา แบ่งเป็น

96 กลุ่มโรงเรียน มีข้าราชการครู 7,931 คน มีนักเรียนทั้งในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 136,353 คน จากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2535 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่าโดยภาพรวมของจังหวัดโรงเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละของทุกกลุ่มประสบการณ์(ยกเว้นกลุ่มประสบการณ์พิเศษ) สูงที่สุดและต่ำที่สุดอย่างละ 3 อันดับ มีดังนี้ คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงที่สุด 3 อันดับ อันดับที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนหันหัวนาหม้อ สปอ.บ้านแท่น (87.48) อันดับที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านโสก สปอ.คอนสวรรค์ (85.18) อันดับที่ 3 โรงเรียนบ้านโป่งคลอง สปอ.คอนสวรรค์ (84.46) คะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ อันดับที่ 1 โรงเรียนบ้านกุดยาง (สาขาดาต) สปอ.บ้านเขว้า (56.30) อันดับที่ 2 โรงเรียนบ้านน้ำทิพย์ สปอ.คอนสาร (57.42) อันดับที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวขนกนา สปอ.หนองบัวแดง (59.61) (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ , 2536) ซึ่งจะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มสูงกับต่ำนั้นแตกต่างกันมากนอกจากนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ยังได้จัดอันดับโรงเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงที่สุด 3 อันดับ และต่ำที่สุด 3 อันดับ ของทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอด้วยทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละแตกต่างกันดังกล่าว ใน 6 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สามารถดำเนินการนิเทศ ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครู ระหว่างโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

1.4.2 ทำให้ผู้นิเทศการศึกษาสามารถนำเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของครู ไปใช้ในการปฏิบัติงานนิเทศ

1.4.3 สามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนเพื่อหารูปแบบในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ จำนวน 90 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 90 คน ครูวิชาการโรงเรียน 90 คน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.5.2 ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย

1) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมี 2 ประเภท คือ โรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ

2) ความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ ซึ่งความต้องการดังกล่าวจำแนกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ครูในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ อย่างละ 3 อันดับ ของทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.6.2 เทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา หมายถึง วิธีการที่ใช้เข้าไปสู่การชี้แนะการแนะนำ กระตุ้นและประสานงานให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างดี ได้แก่ เทคนิคการสื่อสาร เทคนิคการประชุม เทคนิคการสังเกต เทคนิคการให้คำปรึกษาหารือ เทคนิคการจูงใจ และเทคนิคกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

1.6.3 ความต้องการการนิเทศการศึกษา หมายถึง ระดับความคาดหวัง หรือจุดสุดท้ายของงานที่แสดงระดับของผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ของกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ในที่นี้หมายถึงความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมความต้องการการนิเทศการศึกษาใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา ระดับความต้องการในที่นี้ มี 5 ระดับและแต่ละระดับมีความหมายดังนี้ คือ

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความต้องการน้อย

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความต้องการมาก

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

1.6.4 โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดชัยภูมิ

1.6.5 โรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง โรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในกลุ่มสูงในอันดับที่ 1 - 3 ของแต่ละอำเภอ ตามรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ , 2536)

1.6.6 โรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง โรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในกลุ่มต่ำในอันดับที่ 1 - 3 ของแต่ละอำเภอ ตามรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ , 2536)